

Незалежне та справедливе судочинство суттєво вплине на політичну та економічну стабільність у державі

У контексті низки важливих державницьких заходів, у яких останнім часом брав участь Голова Верховного Суду України **Ярослав Романюк**, було й двоє парламентських слухань з приводу надактуальних суспільно-політичних проблем. Так, **22 травня** Ярослав Михайлович виступив у сесійній залі Верховної Ради України з доповіддю про стан виконання судових рішень в Україні. Про важливість цієї тематики у нашій державі красномовно свідчить його тезисний вислів, що невиконання судових рішень негативно впливає на авторитет судової влади, оскільки в цьому разі не досягається кінцева мета правосуддя — захист інтересів громадян і реальне повнення їхніх порушених прав. Подібний стан справ викликає занепокоєння і в Парламентській Асамблеї Ради Європи, яка у своїй Резолюції 1787 (2011) від 26 січня 2011 р. задокументувала терміновість прийняття Україною комплексної стратегії щодо вирішення ситуації, за якою значна кількість остаточних судових рішень залишається невиконаною. Особливо неприпустимими є випадки невиконання судових рішень органами державної влади, на чому наголошував і Президент України у своєму виступі на X позачерговому з'їзді суддів.

У той же час, зазначив Голова Верховного Суду, держава вже здійснила певні кроки щодо вирішення цієї проблеми, зокрема, із проведенням у 2010 р. судової реформи, ініційованої Президентом України. Так, Законом України від 7 липня 2010 р. «Про судоустрій і статус суддів» було вирішено не лише питання судоустрою, а й низку актуальних процесуальних проблем, зокрема і тих, які зумовлювали затягування строків розгляду справ.

«Прикінцевими положеннями» Закону також внесено зміни до законодавчих актів з метою вирішення проблеми невиконання судових рішень.

Венеціанська комісія у своєму Висновку від 18 жовтня 2010 р. щодо цього Закону позитивно відзначила внесені зміни, однак зробила ряд рекомендацій щодо їх подальшого розвитку.

Інформуючи присутніх про стан справ з виконання судових рішень, Ярослав Романюк висловив важливі для суспільства пропозиції для поліпшення ситуації із зазначеного питання, наголошуючи, що вирішення цієї проблеми забезпечить не лише зменшення надходження справ до Європейського суду з прав людини та виплати компенсації за його рішення

система працює неефективно. Як свідчать неупереджені дані статистики, суди розглядають величезну кількість справ, більшість із них — правильно і з дотриманням строків. Проте за наявності високих показників, які характеризують ефективність здійснення судочинства, Україна протягом останніх років є одним із лідерів за кількістю заяв, що надходять до Європейського суду з прав людини. Далі доповідач назвав причини такої неспівмірності. Власне, проблема полягає у тому, що 90 % скарг до Європейського суду з прав людини проти України є однотипними та пов'язані, переважно, з системними проблемами, які потребують законодавчого врегулювання.

Настав час осмислити досягнення на шляху утвердження в Україні незалежного та справедливого суду, а також усвідомити необхідність системних зрушень, які ми повинні спільно виробити та запропонувати суспільству як

єдину узгоджену позицію, зазначив виступаючий.

Немало із завдань уже реалізовано у процесі проведення судової реформи 2010 р., більшість із запроваджених нею новел втілюють рекомендації міжнародних документів. У цьому питанні велика роль відводиться й Верховному Суду України, на який покладається особлива місія — забезпечення однакового застосування законодавства усіма судами. Тому очевидною стає необхідність розширення повноважень найвищого судового органу, підвищення його процесуальної ролі, збільшення впливу на вітчизняне судочинство.

На завершення виступу Голова Верховного Суду України висловив впевненість, що незалежне та справедливе судочинство суттєво вплине на політичну та економічну стабільність у державі, буде сприяти поліпшенню інвестиційного клімату та добробуту кожного громадянина.

«Суди в Україні, — наголосив Ярослав Романюк, — повинні і, я переконаний, стануть ключовою ланкою в механізмі забезпечення демократії, прав і свобод громадян. Розуміння й осмислення цього основоположного постулату і має слугувати вирішальним фактором при визначенні стратегії подальших перетворень у судовій сфері».

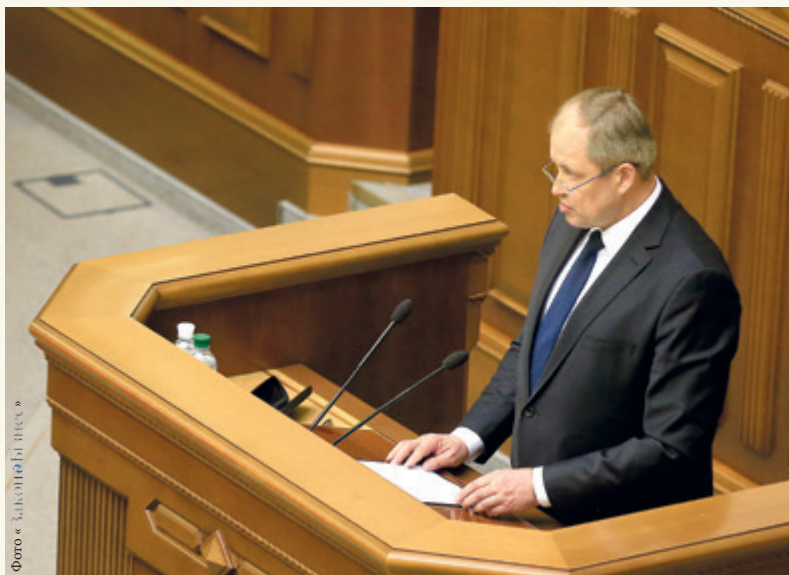

Фото «Знамениті люди»

ням з держбюджету України, а й підвищить рівень судового захисту прав осіб, зростання довіри громадян як до судової системи, так і до державної влади в цілому.

12 червня чільник найвищого судового органу в системі судів загальної юрисдикції виступив у Верховній Раді України на ще одному парламентському слуханні на тему: «Стан дотримання прав людини в Україні». Захист прав людини, верховенство права та демократія мають бути не просто гаслом держави, а внутрішньою потребою кожного громадянина, кожної посадової особи. І орієнтиром на цьому шляху є, безумовно, Загальна декларація прав людини та Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод як найвизначніші надбання цивілізаційного розвитку, забезпечення яких вимагає спільних зусиль держав і народів, наголосив Ярослав Романюк.

Тому Україні, на його думку, потрібен реальний, а не формальний захист прав людини, ефективний, а не декларативний доступ кожного громадянина до незалежного та справедливого судочинства. Разом із цим, підкреслив Ярослав Михайлович, на сьогодні відсутні підстави стверджувати, що вітчизняна судова

Внесено зміни до Положення про збори суддів Верховного Суду України

Питання «Про Положення про збори суддів Верховного Суду України» було винесено на розгляд чергових зборів суддів Верховного Суду України, які відбулися **14 червня** в залі засідань Пленуму, що в Кловському палаці — палаці правосуддя. Під час його обговорення чільник Верховного Суду України **Ярослав Романюк** поінформував про те, що для підготовки документа було створено робочу групу, яку йому, на той час Першому заступнику Голови Верховного Суду України, було доручено очолити. Після відповідної роботи члени групи вирішили, що нового Положення не варто приймати, а необхідно внести зміни та доповнення до чинного, котре діє із 2004 р.

У свою чергу суддя Верховного Суду України Валентин Косарев запропонував альтернативний проект Положення про збори суддів Верховного Суду України. У результаті активного обговорення й голосування другий (альтернативний) документ було відхилено. Після цього учасники зібрання поетапно обговорили і прийняли більшість запропонова-

них робочою групою пропозицій до чинного Положення.

Судді також заслухали і взяли до відома інформацію *планово-фінансового управління Верховного Суду України про бюджет Верховного Суду України та напрями його використання*, з якою виступила начальник управління **Валентина Мисака**.

Далі Ярослав Романюк запропонував розглянути питання *відзначення суддів Верховного Суду України та нагородження їхніх колег у відставці*. Внаслідок обговорення цих двох питань було вирішено підтримати пропозицію Голови Верховного Суду України щодо внесення Президенту України подань про нагородження орденом Ярослава Мудрого V ступеня Голови Верховного Суду України у відставці **Петра Пилипчука** та орденом княгині Ольги III ступеня судді Верховного Суду УРСР у 1975—1985 рр. **Марії Беліченко**, якій у цьому році виповнюється 85 років.

Також учасники зборів вирішили подати раді суддів адміністративних судів пропозицію щодо делегата на конференцію суддів адміні-

стративних судів України від Верховного Суду України **Юрія Тітова**.

На завершення зборів учасники заходу оплесками привітали суддів **Анатолія Скотаря**, **Юрія Тітова** та **Леоніда Глоса**, яким Ярослав Романюк за багаторічну роботу в Суді вручив відповідно такі пам'ятні знаки: «Будівля Верховного Суду України», арку з барельєфом «Кловський палац» та картину із зображенням будівлі Верховного Суду України.

Під час засідання розглянуто й інші питання, із яких прийнято відповідні рішення. І водночас учасники зібрання визнали за передчасне заслуховувати звіт Голови Верховного Суду України про стан діяльності Верховного Суду України в умовах судово-правової реформи та кроки, зроблені Верховним Судом України для повернення гарантій соціальної і матеріальної незалежності суддів. Це питання, внесені до проекту порядку денного, зняли з обговорення, мотивуючи тим, що Ярослав Михайлович працює на цій посаді нещодавно і звітувати про роботу йому ще рано.

